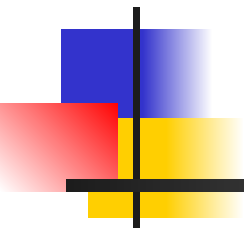
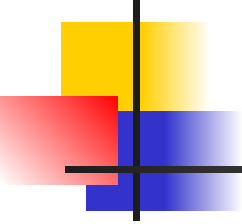
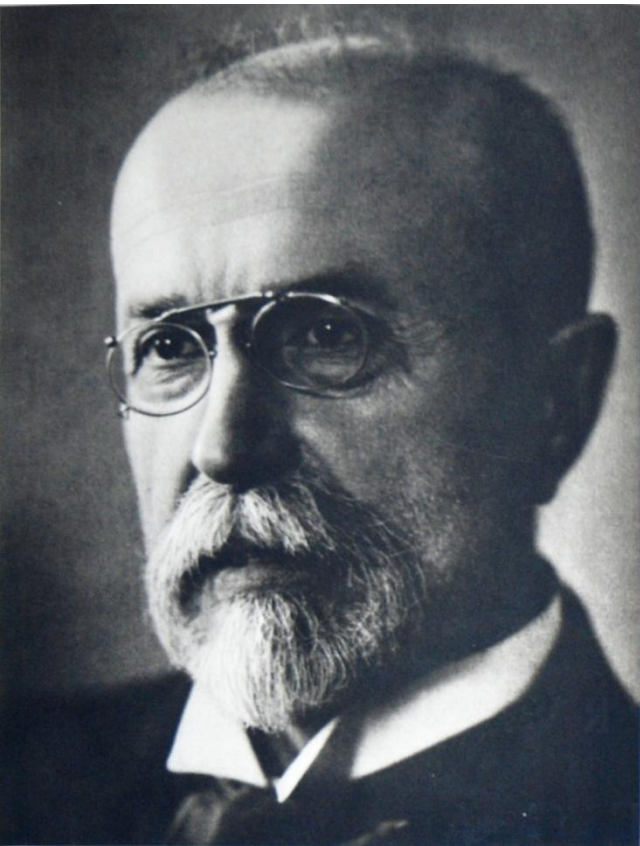
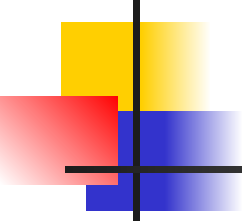

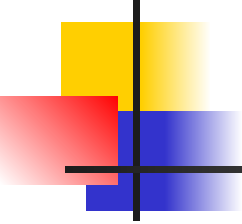
VZNIK ČESKOSLOVENSKA

-
-
- počátky Československa vznikají v průběhu 1. světové války jako politický odboj proti Rakousko – Uhersku
 - hlavní osobností byl T. G. Masaryk, dále Edvard Beneš a Slovák, Milan Rastislav Štefánik

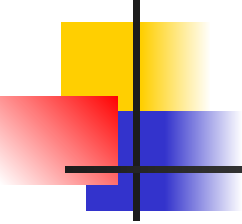

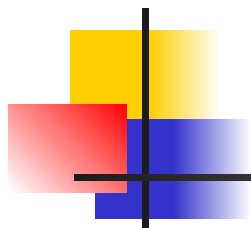
-
-
- roku 1916 vzniká v Paříži Československá národní rada jako budoucí hlavní orgán státu, jejím cílem bylo přesvědčit státy Dohody o oprávněnosti ČSR a nabídla Dohodě vlastní vojsko z řad československých dobrovolníků, kteří prchli z Rakousko-Uherska

-
-
- v Rusku se vytvářejí československé bojové jednotky, které zvítězily proti rakousko-uherským vojskům v roce 1917 v bitvě u Zborova
 - s nástupem bolševiků v Rusku se však dostávají československé jednotky s nimi do konfliktu
 - ve Francii byla první vojenskou jednotkou Rota Nazdar

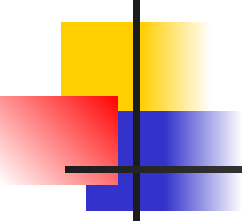

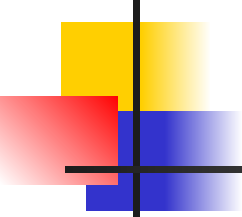

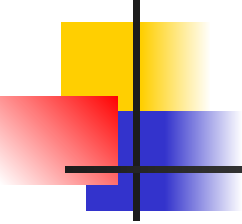
-
- v létě roku 1918 se stává nejsilnějším politickým orgánem **Národní výbor** pod vedením politika Karla Kramáře
 - s rozpadem Rakouska-Uherska nakonec 28. října 1918 Národní výbor vyhlásil Československý stát, proběhl státní převrat a 30. října byla na Slovensku vyhlášena tzv. **Martinská deklarace** (podle města Martin na Slovensku), která potvrzovala vznik Československa

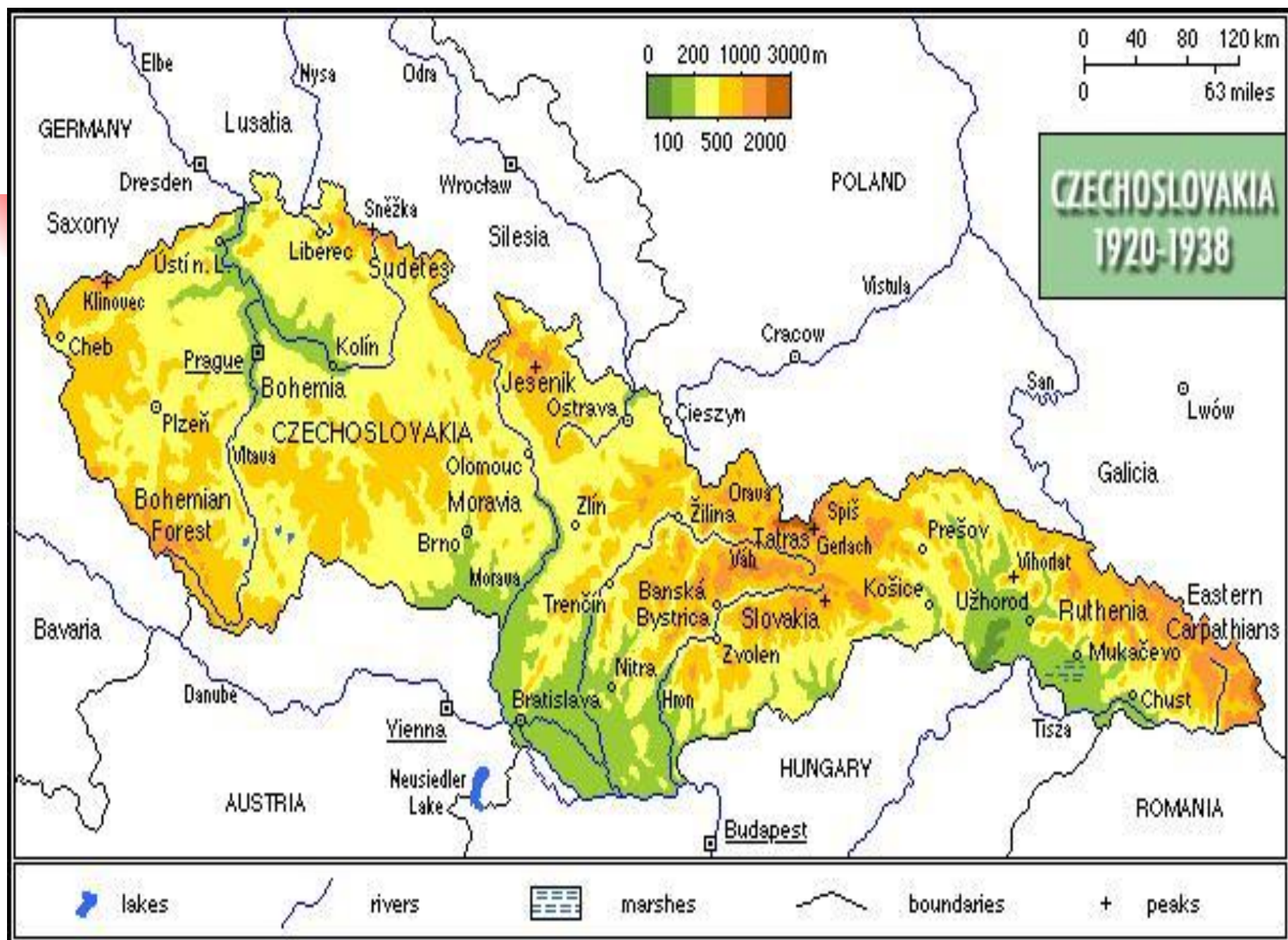

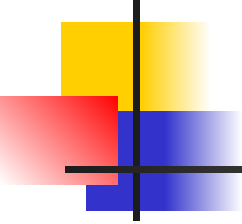

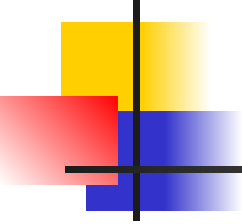
-
-
- politický orgán Národní shromáždění zbavilo 14. listopadu 1918 Habsburky vlády nad Československem a za prezidenta zvolilo T. G. Masaryka
 - vzniká první československá vláda v čele s Karlem Kramářem

-
-
- na jaře 1919 však vypukají nepokoje na Slovensku, které vyprovokovalo Maďarsko, které nechtělo přijmout nezávislost Slovenska a dochází k ozbrojenému konfliktu do kterého musela zasáhnout československá vláda
 - ČSR se zúčastnilo i mírových dohod po 1. světové válce ve Francii

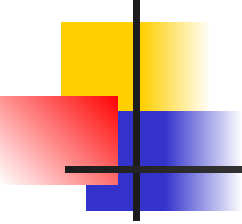
-
-
- důležitá byla zejména tzv. saint-germainská smlouva, která se týkala Rakouska, které muselo uznat nezávislost nového Československa
 - k ČSR se nakonec dobrovolně připojilo i území Podkarpatské Rusi (dříve patřilo Uhersku), jednalo se však o poměrně zaostalé území, kterému chybělo pokročilejší hospodářství

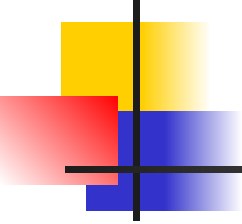

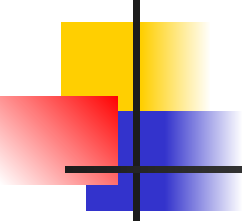
-
-
- v únoru 1920 byla přijata první československá ústava a ČSR se stává demokratickou parlamentní republikou
 - vytvářejí se silné politické strany (Agrární, Československá sociálně demokratická strana dělnická, Komunistická strana ČSR, Československá strana národně socialistická a další)

-
-
- vytvářejí se ale i německé strany, velkým nebezpečím byla Německá nacionálně socialistická strana dělnická (DNSAP), která otevřeně přijímala fašismus

1. REPUBLIKA V ČSR 1918-1938

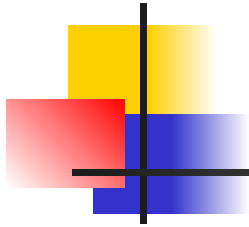
-
- první volby proběhly roku 1920, výrazného vítězství dosáhla sociální demokracie
 - její úspěch však nebyl trvalý a v roce 1925 proběhly nové volby, ve kterých zvítězili agráři

-
-
- problémy byly opět na Slovensku, kde byly snahy o to, aby se Slovensko osamostatnilo (ľudová strana)
 - mezitím si prezidentskou pozici stále držel T. G. Masaryk, který byl roku 1927 opět zvolen prezidentem republiky

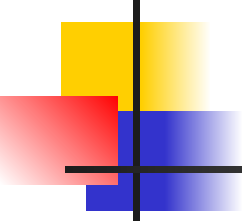
-
- ČSR hledalo v Evropě spojení proti nebezpečnému Německu, to vedlo k uzavření spojení s Francií roku 1924
 - v polovině 20. let dochází k hospodářskému vzrůstu – technický pokrok, úspěšný průmysl, roste význam železnice, rozvíjí se automobilový průmysl, upevnila se měna

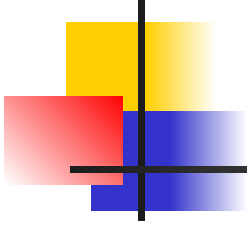
Národnostní složení 1921

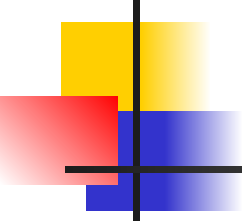
Země	"Čechoslováci" (<u>Češi</u> a <u>Slováci</u>)	<u>Němci</u>	<u>Maďaři</u>	<u>Rusíni</u>	<u>Židé</u>	jiní	celkem obyvatel
<u>Čechy</u>	4 382 788	2 173 239	5 476	2 007	11 251	93 757	6 668 518
<u>Morava</u>	2 048 426	547 604	534	976	15 335	46 448	2 649 323
<u>Slezsko</u>	296 194	252 365	94	338	3 681	49 530	602 202
<u>Slovensko</u>	2 013 792	139 900	637 183	85 644	70 529	42 313	2 989 361
<u>Podkarpatská Rus</u>	19 737	10 460	102 144	372 884	80 059	6 760	592 044
ČSR	8 760 937	3 123 568	745 431	461 849	180 855	238 080	13 410 750

-
-
- v této době se stává velmi významným politikem premiér Antonín Švehla, ten však na konci 20. let těžce onemocněl
 - na přelomu 20. – 30 .let sílí pozice komunistické strany v čele s Klementem Gottwaldem

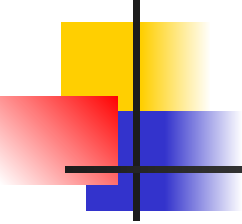

- v této době zasáhla většinu světa velká hospodářská krize, která měla pro ČSR vážné sociální důsledky, zhoršoval se průmysl, roste nezaměstnanost
- vzrůstá vliv radikálních nebezpečných stran a hnutí, hlavním nebezpečím byl německý nacismus

-
-
- v této kritické době byl roku 1934 opět zvolen prezidentem Masaryk, ale už jako těžce nemocný a ve vysokém věku
 - velkým nebezpečím pro bezpečí ČSR byla německá menšina
 - v lednu 1933 nastupuje v Německu k moci Hitler, což ji jen podpořilo

Bundesarchiv, Bild 121-0009
Foto: o. Ang. | 1938 Herbst

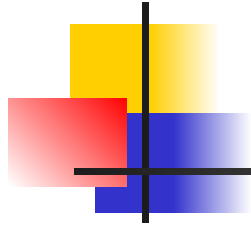
-
-
- v říjnu 1933 tzv. Sudetoněmecká vlastenecká fronta v čele s Konrádem Henleinem, který se otevřeně hlásil k Hitlerovi
 - v roce 1935 se mění její název na Sudetoněmeckou stranu, která byla antidemokratickou a měla vést k rozbití ČSR

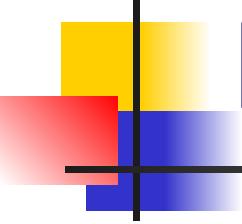

Bundesarchiv, Bild 183-H13192
Foto: o. Ang. | 3. Oktober 1938

VZNIK TOTALITNÍCH REŽIMŮ

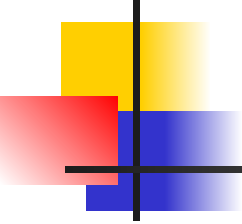

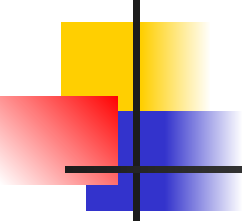
NĚMECKO

- v Německu nacistická strana NSDAP využila světové hospodářské krize a na začátku 30. let získávala podporu
- Hitlerův hlavní program:
 - rasismus – antisemitismus
 - vznik totalitního státu pod vládou NSDAP

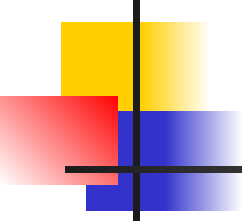

-
-
- chtěl zbavit Židy společenského, politického a hospodářského vlivu v Německu
 - ve volbách v roce 1932 Hitler získal 37% hlasů
 - v lednu 1933 jmenoval prezident Hindenburg Hitlera říšským kancléřem
 - začalo období dějin zvané Třetí říše (1933-1945)

-
-
- Hitler rozpustil říšský sněm a nacistické oddíly SA (úderné oddíly) začaly ničit Hitlerovi odpůrce, postupně byly zakázány politické strany
 - v červnu 1934 byla noc dlouhých nožů = kdy Hitler udělal útok na část příslušníků NSDAP = zničil svoje politické nepřátele

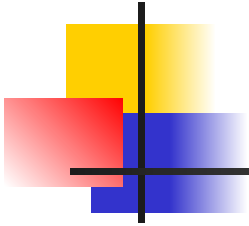
-
-
- Hitlerovy oddíly SS (ochranné oddíly) povraždily stovky příslušníků SA
 - Hitler uchwátí definitivně moc s pomocí SS, výzvědné služby SD a tajné policie – gestapa
 - roku 1934 zemřel prezident Hindenburg a Hitler se postavil do čela státu jako vůdce a říšský kancléř

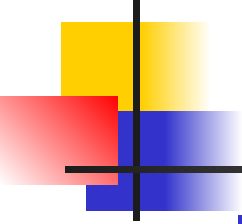
Hitlerův protivník, vůdce SA: Ernst Röhm (1887-1934)

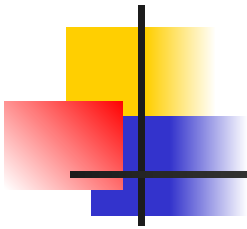

Bundesarchiv, Bild 147-0503
Foto: o. Ang. | 1929

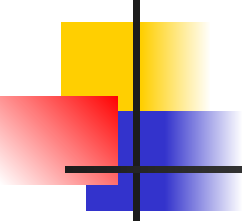

-
- v Německu došlo k posílení vlivu armády, rozšiřoval se rasismus
 - roku 1935 byly vyhlášeny norimberské zákony, které byly rasistické, protižidovské
 - v listopadu 1938 byla křišťálová noc, byly vypáleny synagogy, židovské obchody a mnoho Židů bylo povražděno

- Německo posilovalo i hospodářsky
- stát dohlížel na průmyslové koncerny a za pomoci čtyřletých hospodářských plánů řídil výrobu
- vznikaly veřejné práce – stavby silnic, dálnic téměř odstranily nezaměstnanost
- v roce 1936 Německo již překonalo následky hospodářské krize s tím, že se velmi posílil zbrojní průmysl

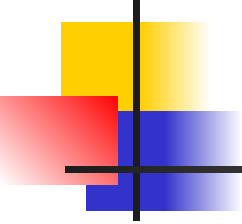
-
-
- celý národ se měl změnit a být oddaný nacismu
 - budoval se nový školní systém založený na organizaci Hitlerjugend

RAKOUSKO

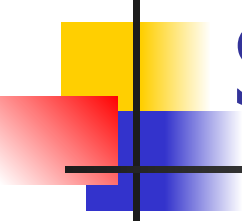
- vliv fašismu a nacismu se projevil i v dalších státech
- po slabé vládě Engelberta Dollfusse (ve funkci kancléře byl 1932-1934) sílil nacismus

-
-
- Hlavním vůdcem rakouských fašistů se stal politik Arthur Seyss-Inquart, který od roku 1936 intenzívně spolupracoval s Hitlerem proti vládě premiéra Schuschnigga
 - Roku 1938 Inquart nahradil Schuschnigga a pomohl Hitlerovi k anšlusu Rakouska v březnu 1938

Kurt Schushnigg , Arthur Seyss Inquart

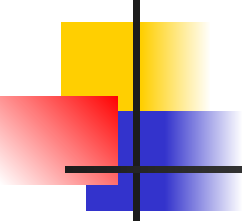

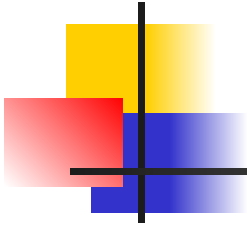
ŠPANĚLSKO

- fašistická ideologie se rozšiřovala i ve Španělsku
- v roce 1931 zaniká monarchie (král Alfons XIII. 1886-1941) odchází do exilu
- byla vyhlášena republika

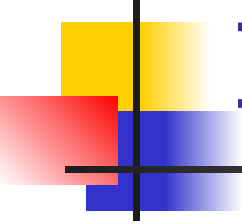
Alfons XIII. (1886-1941)

-
-
- v roce 1933 vzniklo fašistické hnutí zvané falanga
 - po volbách roku 1936 se v zemi ujala moci protifašistická lidová fronta utvořená ze socialistů, republikánů, komunistů

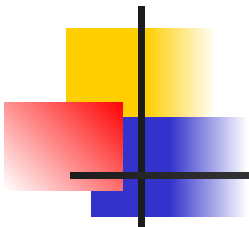

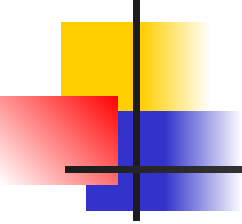
- od roku 1934 se stává hlavní osobností španělských fašistů Francisco Franco
- roku 1935 byl hlavním velitelem španělských jednotek v Maroku, kde se chystal na boj proti republikánské opozici ve Španělsku
- od roku 1936 do roku 1939 byla ve Španělsku občanská válka

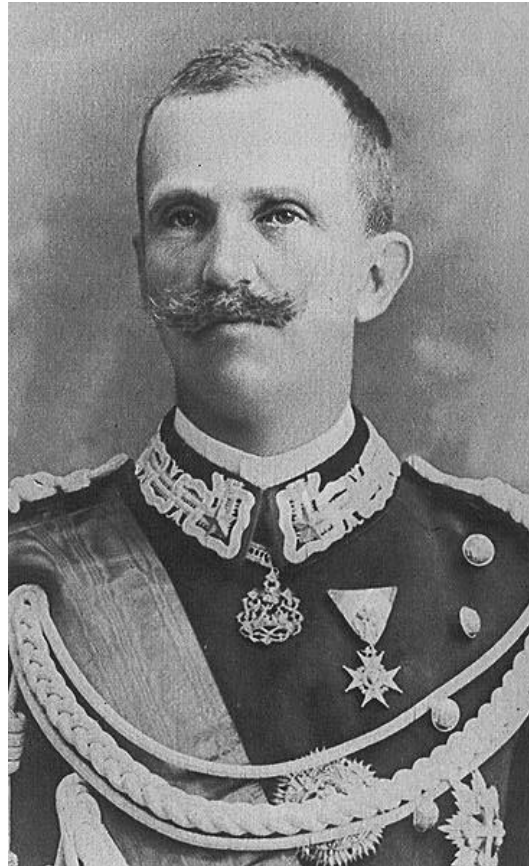
ITÁLIE

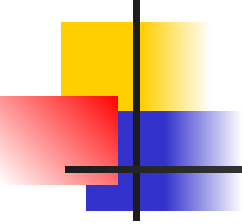
- velmi problematická situace byla v Itálii, která se dostala po první světové válce do krize
- do čela nespokojených politiků se postavil Benito Mussolini, který chtěl bojovat proti levici a roku 1919 založil Stranu bojových svazů, která byla fašistická

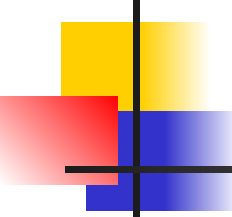

-
-
- roku 1922, po nesplněném přání, aby se stal ministerským předsedou, udělal pochod na Řím
 - tisíce fašistických stoupenců, zvaní černé košile, mířili k Římu
 - italský král Viktor Emanuel III. ustoupil a Mussoliniho jmenoval ministerským předsedou

Viktor Emanuel III. 1869-1947

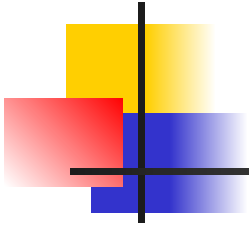
-
-
- Mussolini během tří let vybudoval fašistickou diktaturu, zrušil parlament a zavedl místo něj Velkou fašistickou radu, která mu zcela podléhala
 - nepřátelé režimu byli pronásledováni a Itálie začala budovat velkou armádu

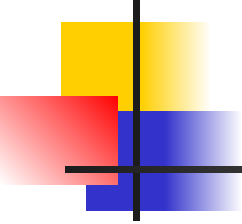

VÁLEČNÉ KONFLIKTY 30. LET

ITÁLIE:

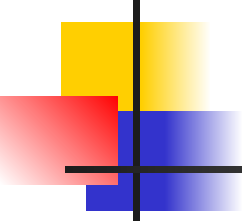
- ❑ Itálie se pokouší uchvátit území v Africe – Etiopské císařství, které bylo jediným samostatným africkým státem
- ❑ roku 1935 Itálie napadla Etiopii a vzniká velmi krvavý konflikt, který skončil roku 1936 vítězstvím Itálie, etiopský císař Haile Selassie emigroval a Itálie založila novou kolonii – Italská východní Afrika

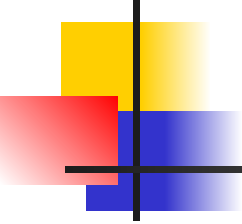

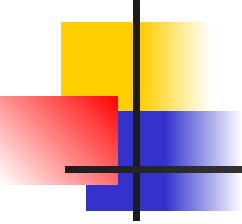
ČÍNA-JAPONSKO

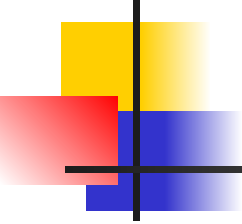
- velkým konfliktem byla čínsko-japonská válka
- Japonsko se postupně stávalo vojenským státem, kde skutečnou moc uchvátila armáda s fašistickými důstojníky

-
-
- roku 1931 Japonsko využilo politického oslabení Číny a zahájilo útok na Mandžusko v severovýchodní Číně, které bylo bohaté na suroviny
 - Japonsko Mandžusko uchvátilo a vytvořilo nový stát pod japonským vlivem Mandžukuo

-
- Japonsko opouští Společnost národů (1933) a vzniká spojení s Německem

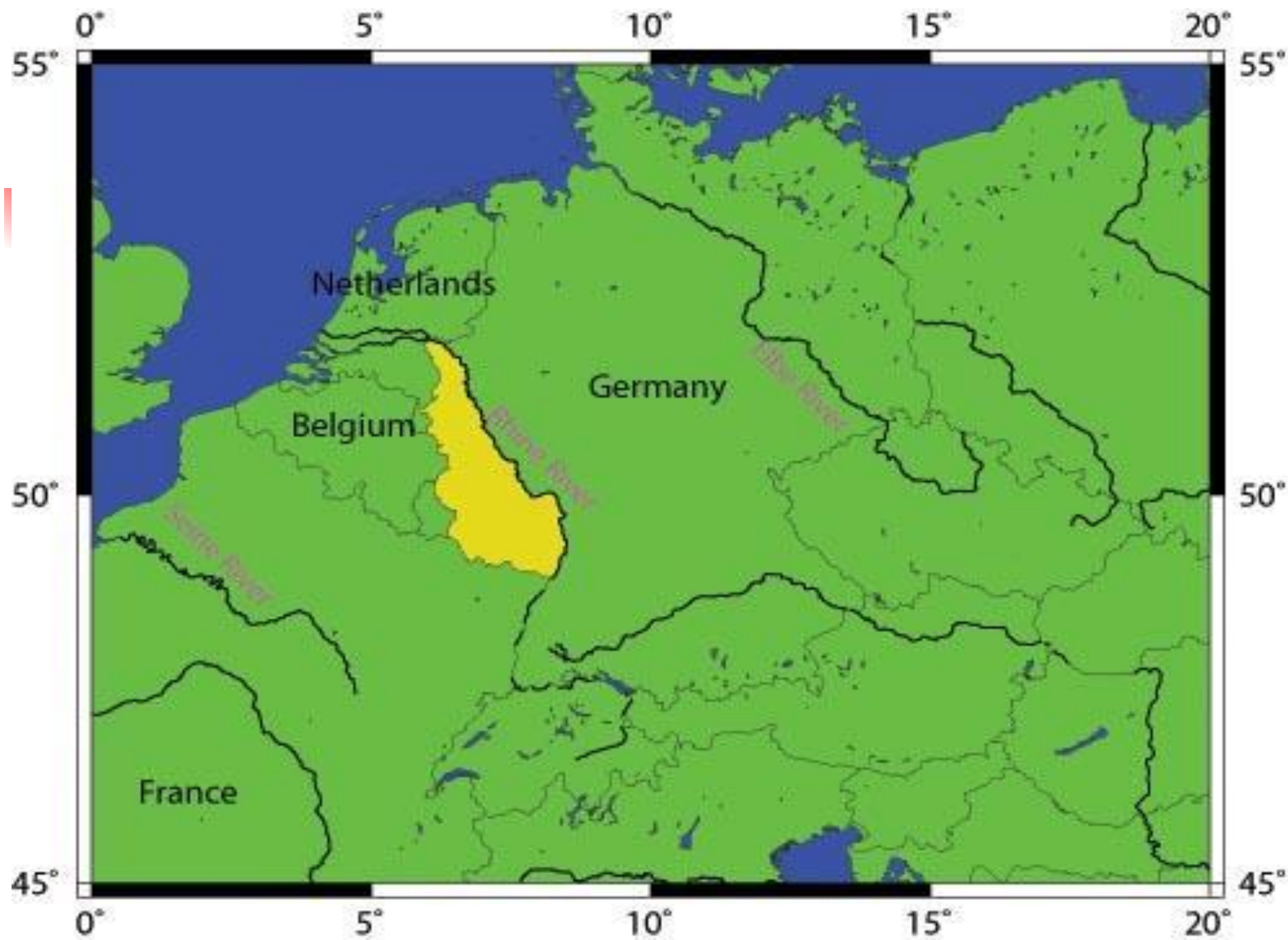

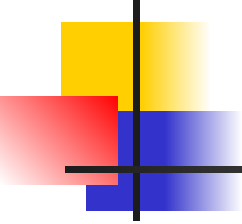
-
-
- v srpnu Japonsko zaútočilo velkým útokem na Čínu a uchwátilo její důležité části, zavedlo teror a do konce roku 1945 vyvraždilo kolem 10 mil. civilistů

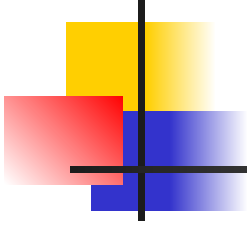
-
-
- japonská expanze na východě však končí neúspěšným útokem proti Mongolsku, které chtěl také uchvátit SSSR
 - roku 1939 japonská kampaň skončila neúspěchem u řeky Chalchyn Gol

MEZIVÁLEČNÁ ZAHRANIČNÍ POLITIKA

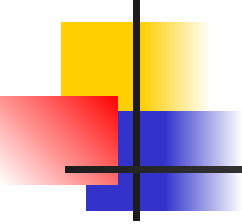
- období 30. let bylo dobou, kdy se Evropa a svět připravoval na novou válku
- největším nebezpečím pro mír bylo Německo, které již roku 1933 vystoupilo ze Společnosti národů, německá armáda se zvětšovala a v roce 1936 Hitler obsadil demilitarizované Porýní, území, které mělo Německo po 1. světové válce opustit

-
-
- Hitler uzavírá spojenečství s Mussolinim a v roce 1936 vzniká spojenečství známé jako osa Berlín – Řím
 - v březnu 1938 dochází k připojení Rakouska k Německu = anšlus

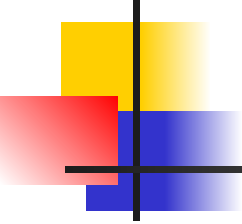

- západní Evropa nedostatečně reagovala na německou a italskou expanzi
- anglická vláda v čele ministerským předsedou Nevillem Chamberlainem zastávala politiku tzv. appeasementu = politika, která ustupovala Hitlerovým požadavkům s cílem zachránit mír i přes nacistické národnostní požadavky

-
- v létě 1939 Německo a SSSR podepsalo dohodu o neútočení nazvanou podle ministrů zahraničí obou zemí = pakt Molotov-Ribbentrop

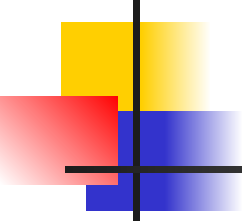
2. světová válka

-
- 1. září 1939 Německo zaútočilo na Polsko
 - jako záminku k válce Hitler využil nepravdivý útok Polska na německou vysílačku ve městě Gleiwitz (ve skutečnosti zaútočili na německou vysílačku němečtí vojáci v polských uniformách)

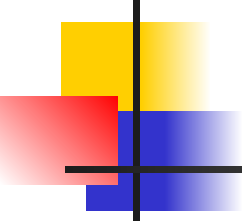
Pád Polska 1939

0 100
MÍLE

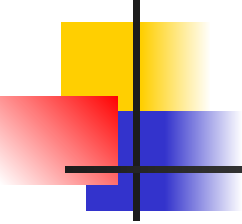

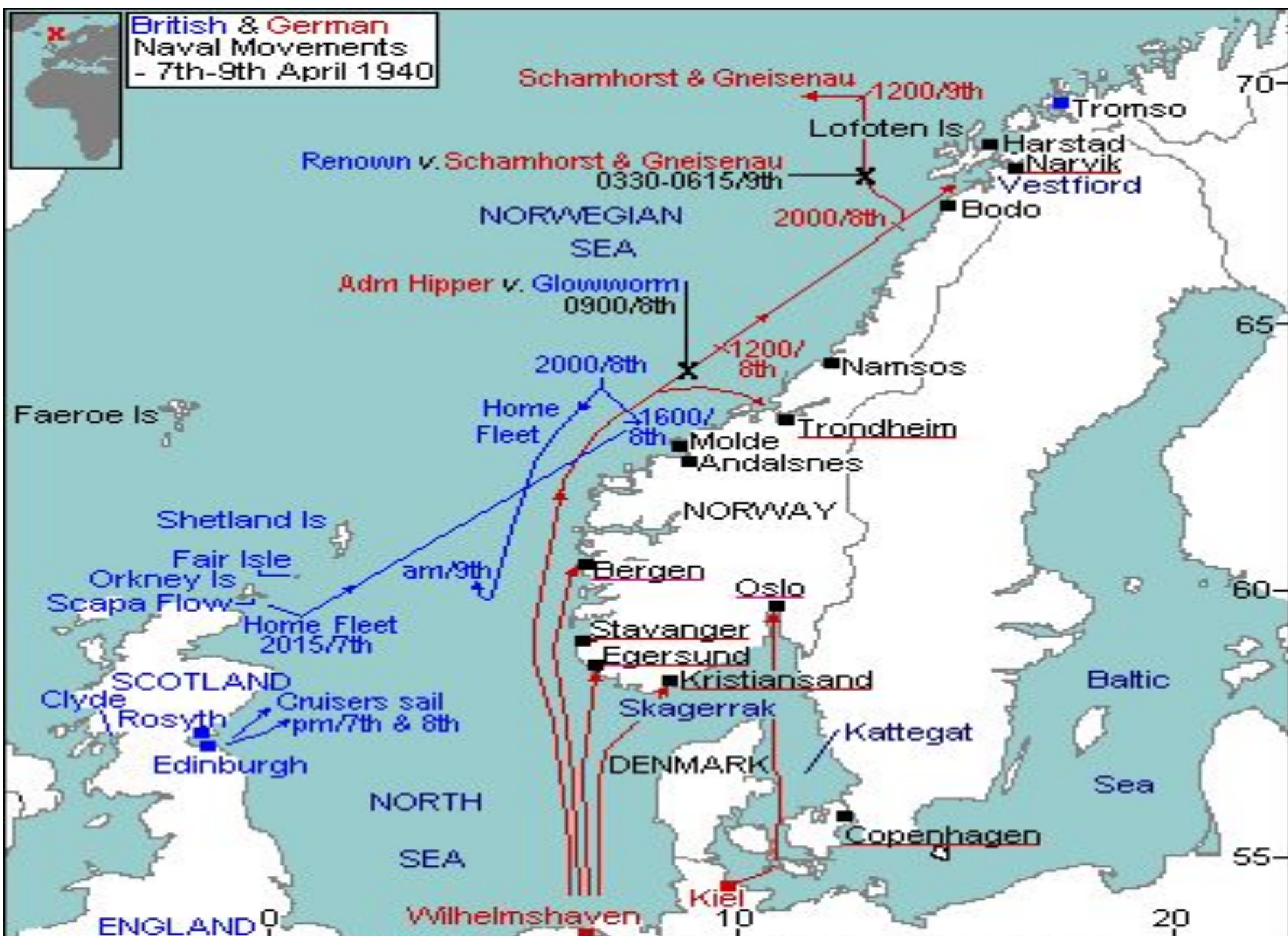
-
-
- Německo využívalo taktiky tzv. „Blitzkriegu“ – jednalo se o rychlý, koordinovaný útok letectva a pozemních vojsk

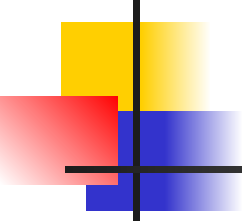
-
- Anglie a Francie na tuto situaci odpověděly vyhlášením války Německu 3. září 1939
 - o několik dní později napadl SSSR Polsko a obsazuje východní oblasti Polska
 - Francie a Anglie však nebyly připraveny Polsku pomoci a ke konfliktům mezi Německem a Francií a Anglií dochází pouze na moři
 - až do jara 1940 můžeme hovořit o tzv. „podivné válce“
 - v listopadu 1939 vtrhla vojska SSSR do Finska, které se nechtělo vzdát pohraničních oblastí

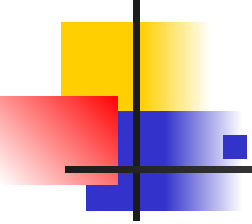
-
-
- Německo se mezitím připravovalo na útok do západní Evropy, nejprve však v dubnu 1940 zaútočilo na Dánsko, které bylo okamžitě obsazeno a Anglie prohrává i v boji o Norsko

Map by Gordon Smith; battle details from Roskill's "The War at Sea"

-
- začátkem května 1940 Německo zaútočilo na Nizozemí, Belgii a Lucembursko a připravilo se na útok do Francie
 - mezitím v Anglii rezignoval ministerský předseda Neville Chamberlain a nahradil jej Winston Churchill

-
- ještě v květnu 1940 Německo zaútočilo na Francii
 - začátkem června vstoupila do války i Itálie
 - 22. června 1940, po dobytí Paříže Francie kapitulovala a byla rozdělena na dvě části: severní, okupovanou Němci s Paříží a jižní vichistickou (s vládou ve městě Vichy), která spolupracovala s Německem, vedenou maršálem Pétainem

FRANCE

UNDER GERMAN OCCUPATION 1940-44

Coastal Military Zone:
entry prohibited

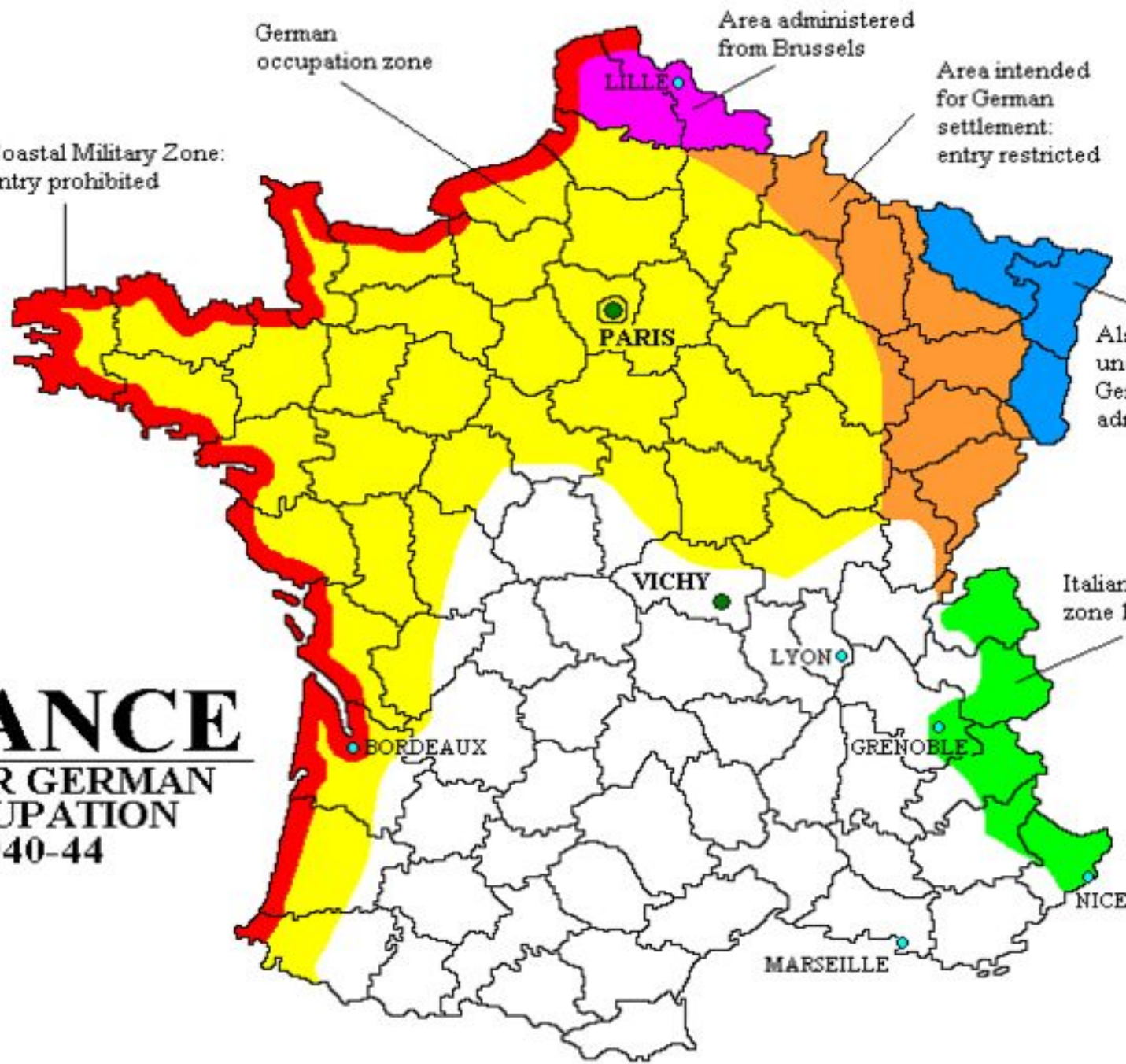
German
occupation zone

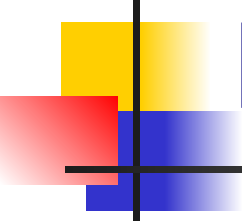
Area administered
from Brussels

Area intended
for German
settlement:
entry restricted

Alsace-Lorraine:
under direct
German
administration

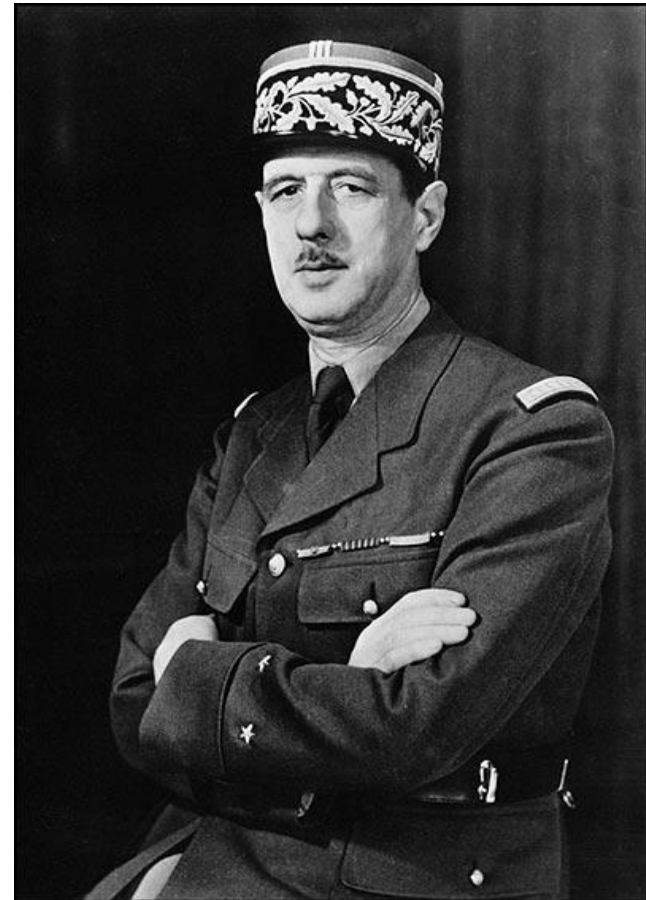
Italian occupation
zone 1940-43

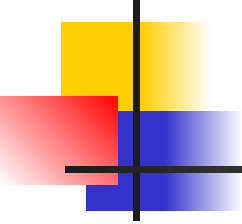

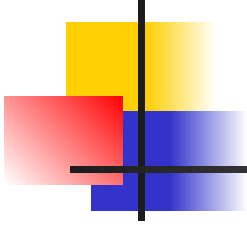

Pétain

de Gaulle

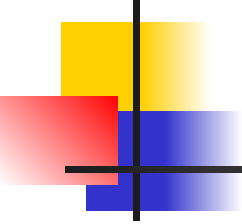

-
-
- část původní francouzské vlády, v čele s generálem Charlesem de Gaullem emigrovala do Anglie
 - založila Hnutí svobodných Francouzů

- od července do září 1940 probíhaly vzdušné boje mezi Luftwaffe a RAF známé jako bitva o Británii, RAF poráželo Luftwaffe (bojů na anglické straně se účastnili i českoslovenští letci Fajtl, Peřina, Vašátko a další)
- německá armáda utrpěla první velkou porážku

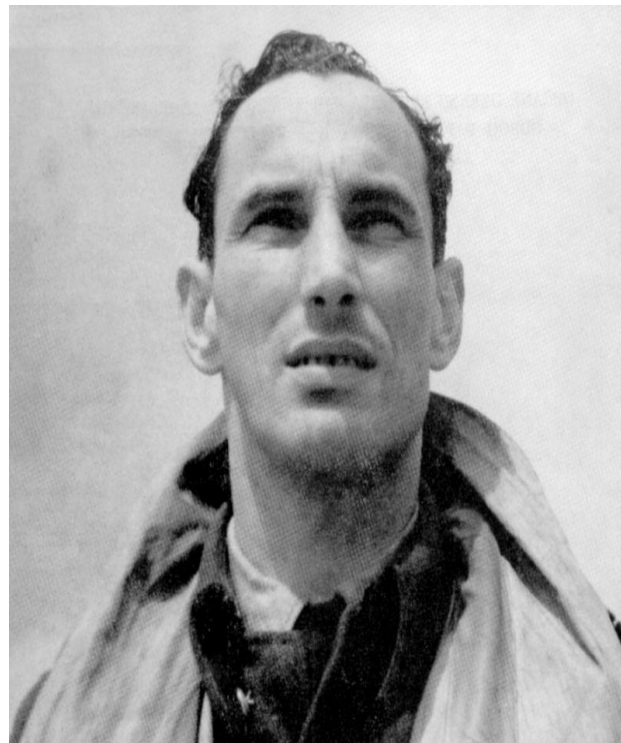

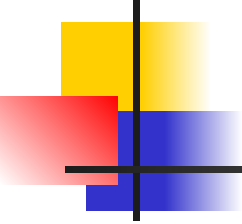

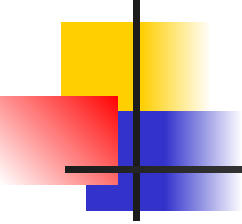
Fajtl

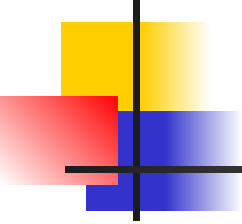
Vašátko

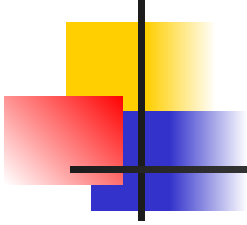
-
-
- roku 1940 začínají boje v Africe, kde se Itálie pokoušela uchvátit Egypt, ale neúspěšně
 - na začátku roku 1941 musel Hitler poslat Mussolinimu vojenské jednotky nazývané Afrikakorps

-
- ještě na podzim 1940 Itálie neúspěšně zaútočila na Balkán, bylo obsazeno Řecko a Jugoslávie, kde však vzniká partyzánský odpor vedený Josipem Broz-Titem

-
-
- 22. června 1941, opožděně vůči původnímu plánu, neboť německá vojska bojovala na Balkáně, začal německý útok na SSSR

- 3 miliony německých vojáků a jejich spojenců během podzimu dobyli na třech směrech významných vítězství – Minsk, Smolensk, Kyjev, Brjansk, Vjazma
- od července 1941 začíná blokáda Leningradu

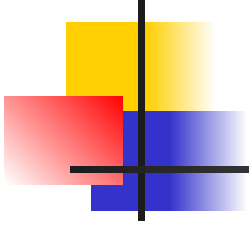
6. prosince 1941 byl však zahájen protiúder Rudé armády maršálem Žukovem u Moskvy a německá pozemní vojska utrpěla první drtivou porážku

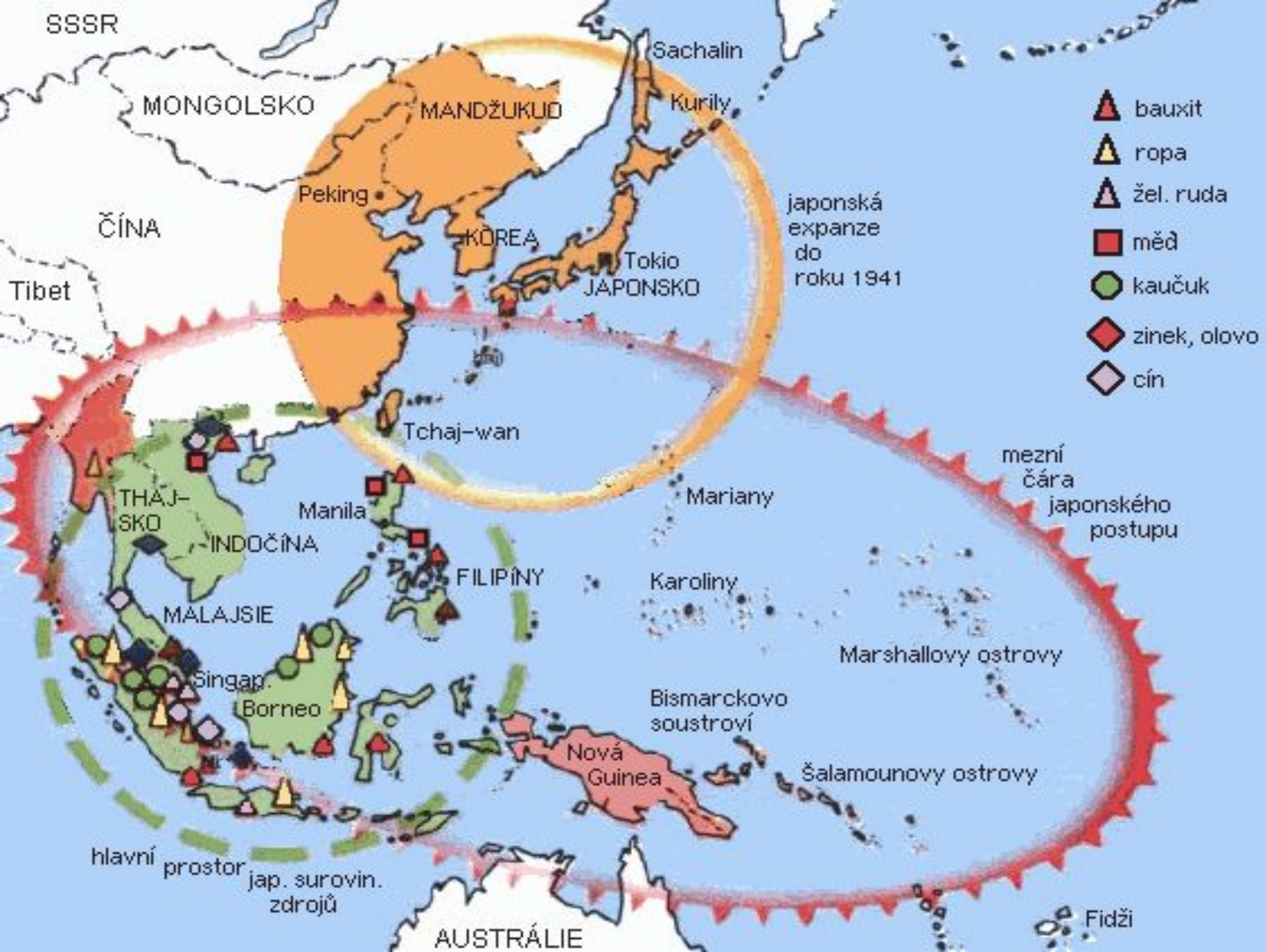
- na konci roku vstupuje do války i USA po útoku Japonska, bez vypovězení války, na námořní základnu Pearl Harbor 7. prosince 1941

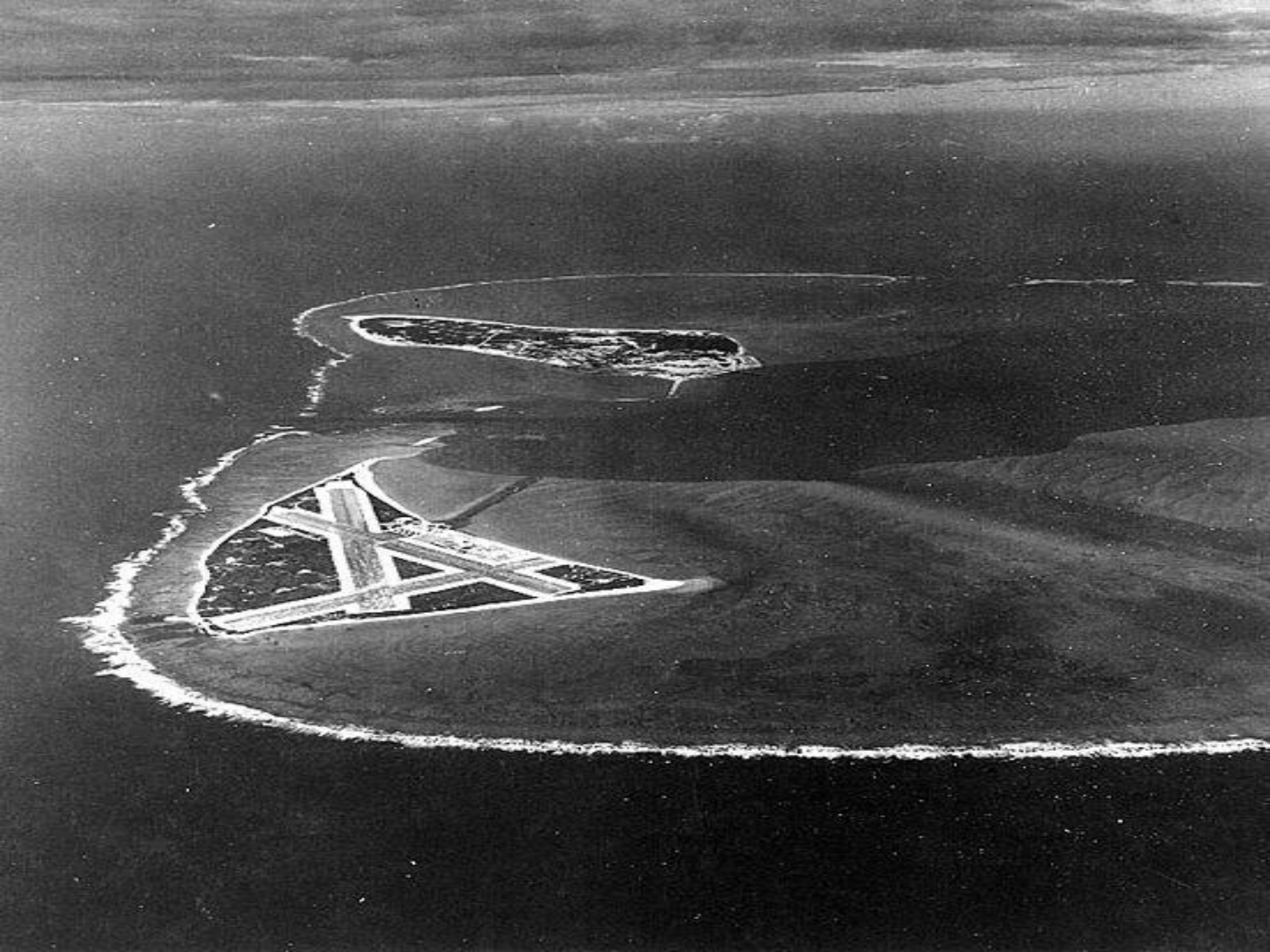

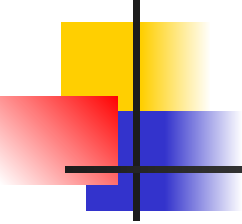

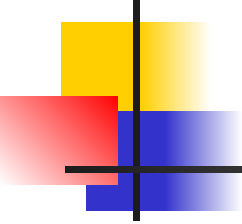

- Japonsko dosahuje rychlých vítězství na Filipínách, v Malajsii, Barmě a Indonésii
- japonská expanze byla zastavena až v červnu 1942 v bitvě u Midway, kde Japonsko utrpělo drtivou námořní porážku

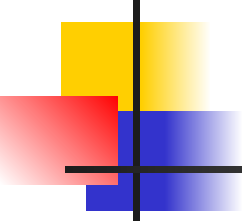

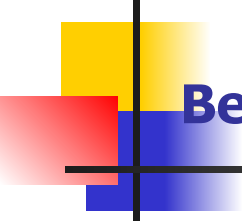

-
-
- upevnění vztahů mezi Anglií a USA zaručoval zákon o půjčce a pronájmu (Lend-Lease Act) schválený americkým kongresem na jaře 1941, v srpnu byla mezi Rooseveltem a Churchillem uzavřena tzv. Atlantická charta, která také upevnila spojení mezi oběma státy

-
-
- zásadní obrat ve válce nastal na východní frontě, na jižní části chtěl Hitler proniknout k ropným polím
 - od září 1942 do února 1943 probíhala bitva u Stalingradu, hlavními osobami byli němečtí generálové Fridrich von Paulus, Erich von Manstein, Vasilij Čujkov a maršál Žukov

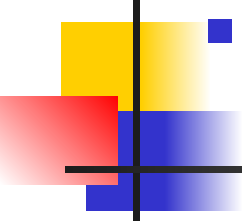

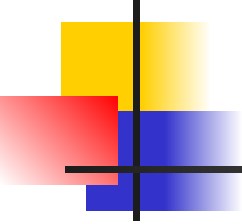
-
-
- ve Středomoří v létě roku 1942 byl zastaven německý postup maršála Rommela v severní Africe v bitvách u El-Alamejnu anglickým maršálem Montgomerym

Bernard Law Montgomery (1887-1976), polní maršál

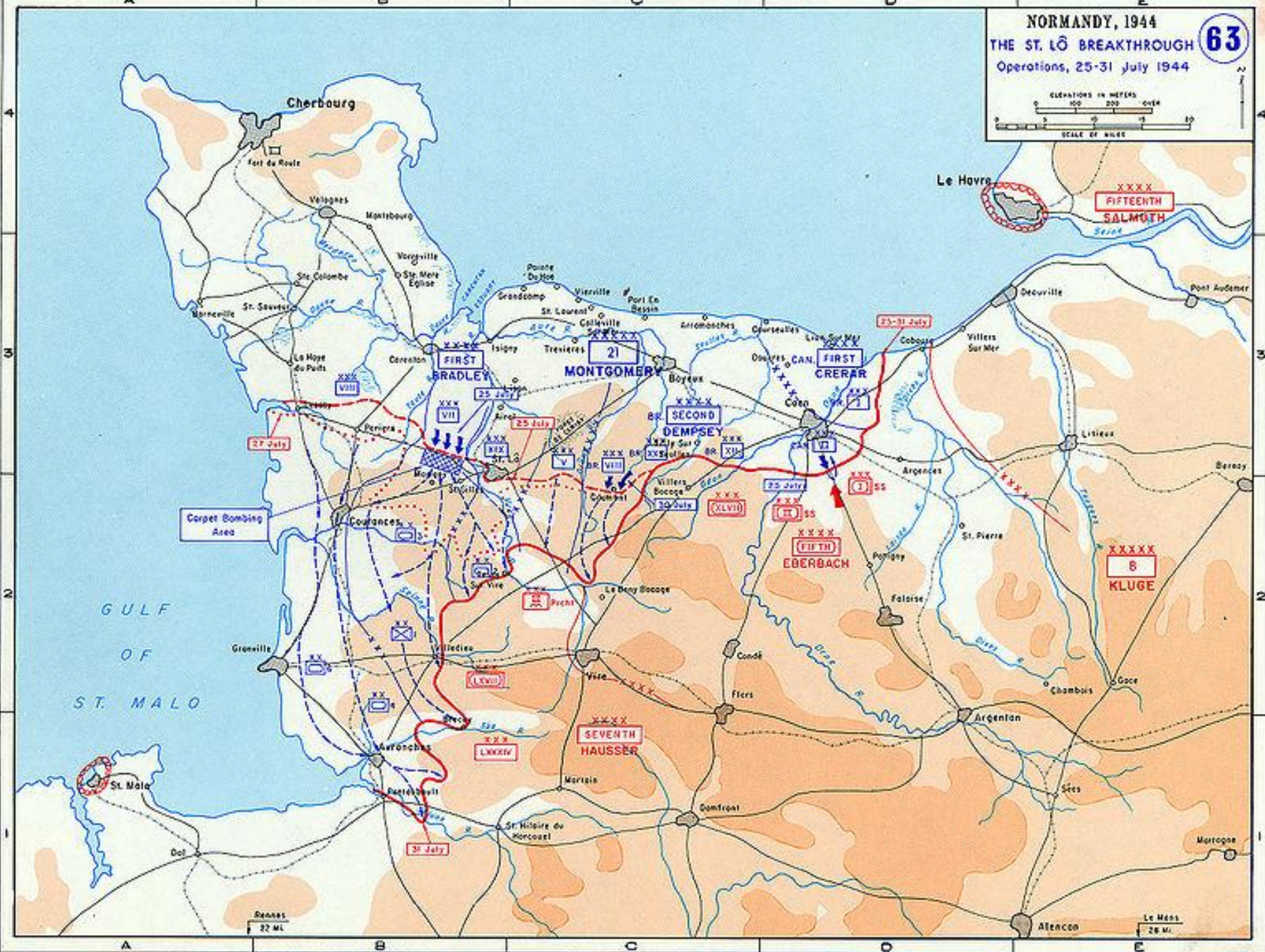
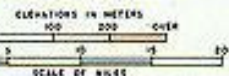
-
- v létě 1943 byl sovětskou armádou zastaven poslední velký pokus německé armády o uchvácení SSSR v bitvě u Kurska
 - v té době dochází k převratu v Itálii, Mussolini byl svržen a fašistická vláda v Itálii byla pouze na severu, kde Mussolini řídil loutkový stát pod ochranou Hitlera, v Itálii se zároveň vylodí spojenecká vojska

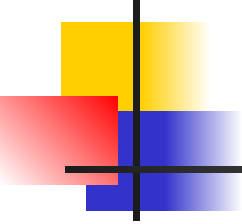
-
- 6. června 1944 proběhla operace Overlord, vylodění spojenců v Normandii, vrchním velitelem byl americký generál Dwight Eisenhower

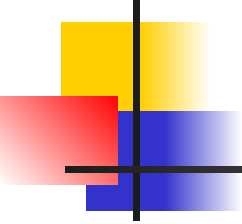

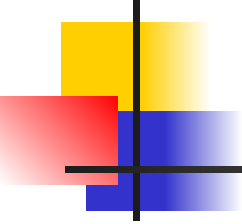
NORMANDY, 1944
THE ST. LÔ BREAKTHROUGH
 Operations, 25-31 July 1944

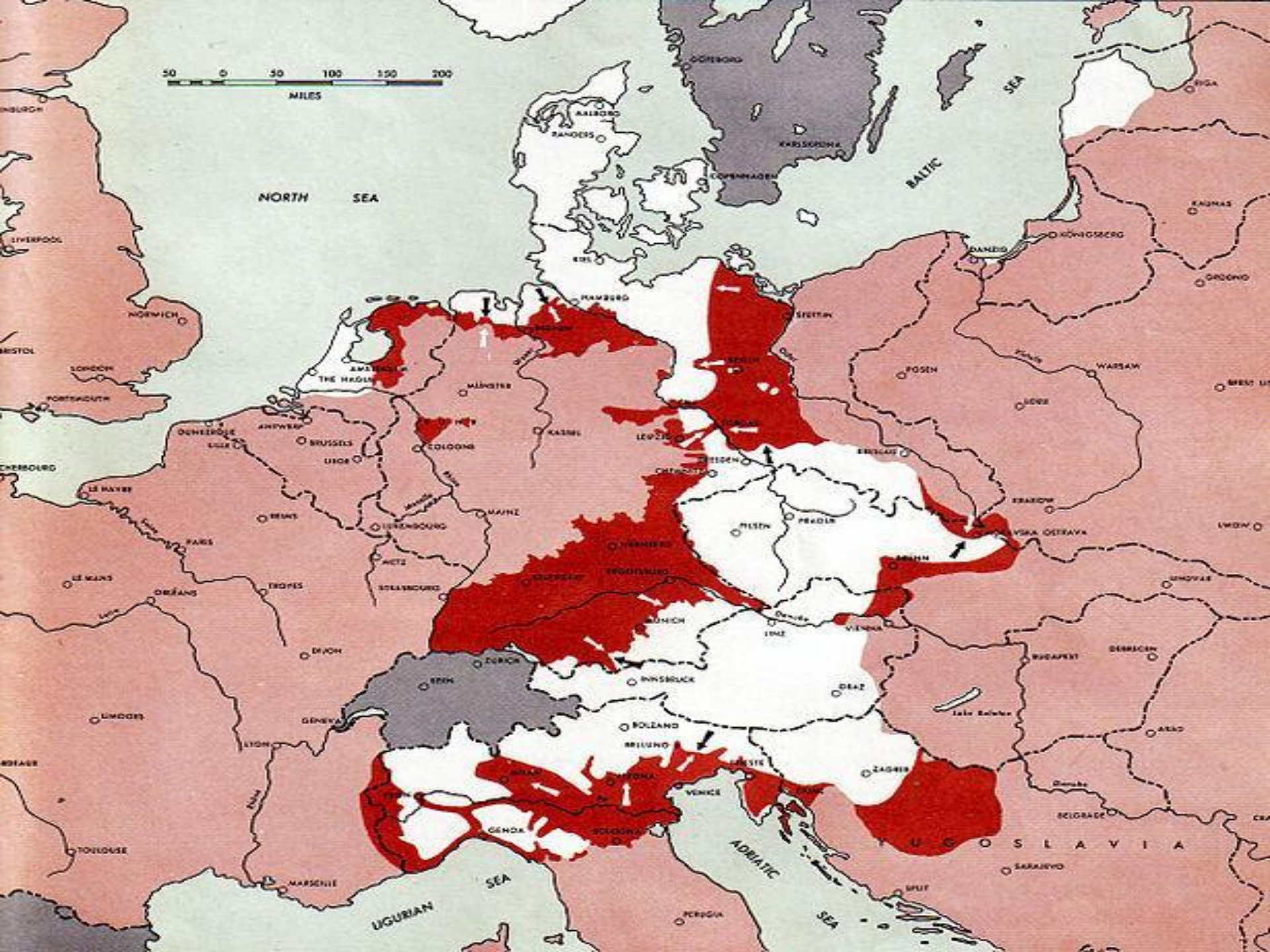
63

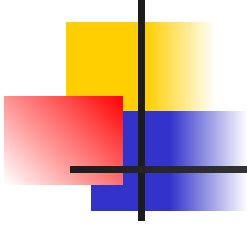

-
-
- na podzim proběhla neúspěšná spojenecká operace Market Garden – letecký výsadek v Nizozemí a v prosinci německá armáda provedla poslední pokus o zastavení spojenců na západě – bitva v Ardenách (území části Belgie, Lucemburska, Francie)

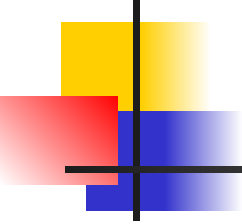
-
-
- na východě byl v roce 1944 osvobozen Leningrad z obklíčení a velkou sovětskou ofenzívou Bělorusku (Bagration – léto 1944) byla německá armáda velmi oslabena, následně od Německa odpadají jeho spojenci, v srpnu bylo v Polsku zahájeno Varšavské povstání, které však skončilo polským masakrem od jednotek SS

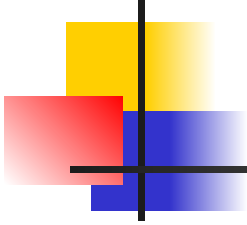
-
-
- v únoru 1945 proběhla konference na Jaltě, kde se jednalo o poválečném uspořádání Německa
 - v dubnu 1945 zahájila sovětská vojska ofenzívu na řece Odře a postupovala k Berlínu

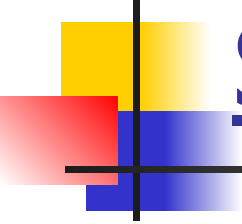
- setkala se západními spojenci na Labi, kteří na jaře překročili Rýn
- 30. dubna byl dobyt Berlín, v Itálii byl svržen Mussolini a následně popraven
- v květnu propuklo povstání proti německé okupaci i na území bývalého ČSR (protektorát Čechy a Morava)

-
-
- 8. května Německo kapitulovalo
 - v Tichomoří utrpěli Japonci od bitvy u Midway množství porážek – zejména 1942-1943 u Guadalcanalu a v listopadu 1944 námořní porážku u Filipín v zálivu Leyte

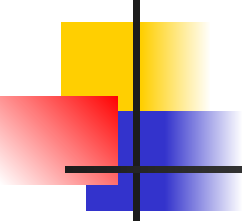
- v dubnu 1945 se americká vojska vylodila na Okinawě, ale Japonsko odmítalo kapitulaci, 6. srpna byla svržena atomová bomba na Hirošimu a 9. srpna na Nagasaki, v té době zahájil atak na Japonsko i SSSR
- 2. září 1945 Japonsko, v čele s císařem Hirohitem, kapitulovalo

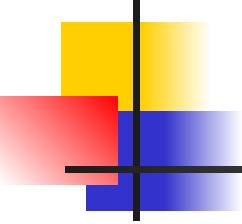
POVÁLEČNÝ VÝVOJ A VZNIK STUDENÉ VÁLKY

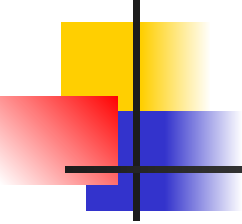

- v červnu 1945 vzniká OSN, jeho nejdůležitějším orgánem se stává Valné shromáždění, dalším vrcholným orgánem se stává Rada bezpečnosti a prvním generálním tajemníkem se stává norský politik Trygve Lie

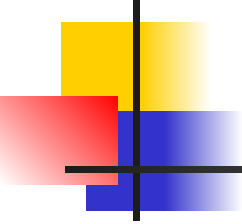

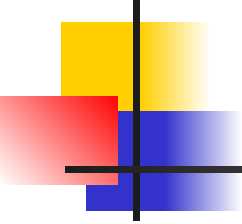
-
-
- v červenci-srpnu proběhla Postupimská konference, za účasti Stalina, Trumana, Attleeho, která řešila otázku poválečného Německa, pro spojeneckou okupaci Německa byly stanoveny hlavní cíle: demilitarizace, denacifikace, demokratizace a demonopolizace. (= program 4D)

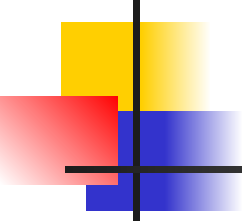
-
-
- po válce dochází k pronásledování válečných zločinců, kteří byli souzeni na tzv. Norimberském procesu, který představoval Mezinárodní vojenský tribunál v Norimberku

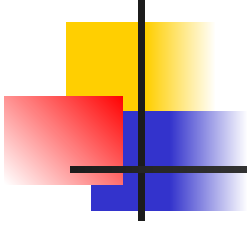
-
-
- zasedal od listopadu 1945 do října 1946, za zločinecké organizace byly považovány nacistické organizace SS, SD, vedoucí část NSDAP a gestapo

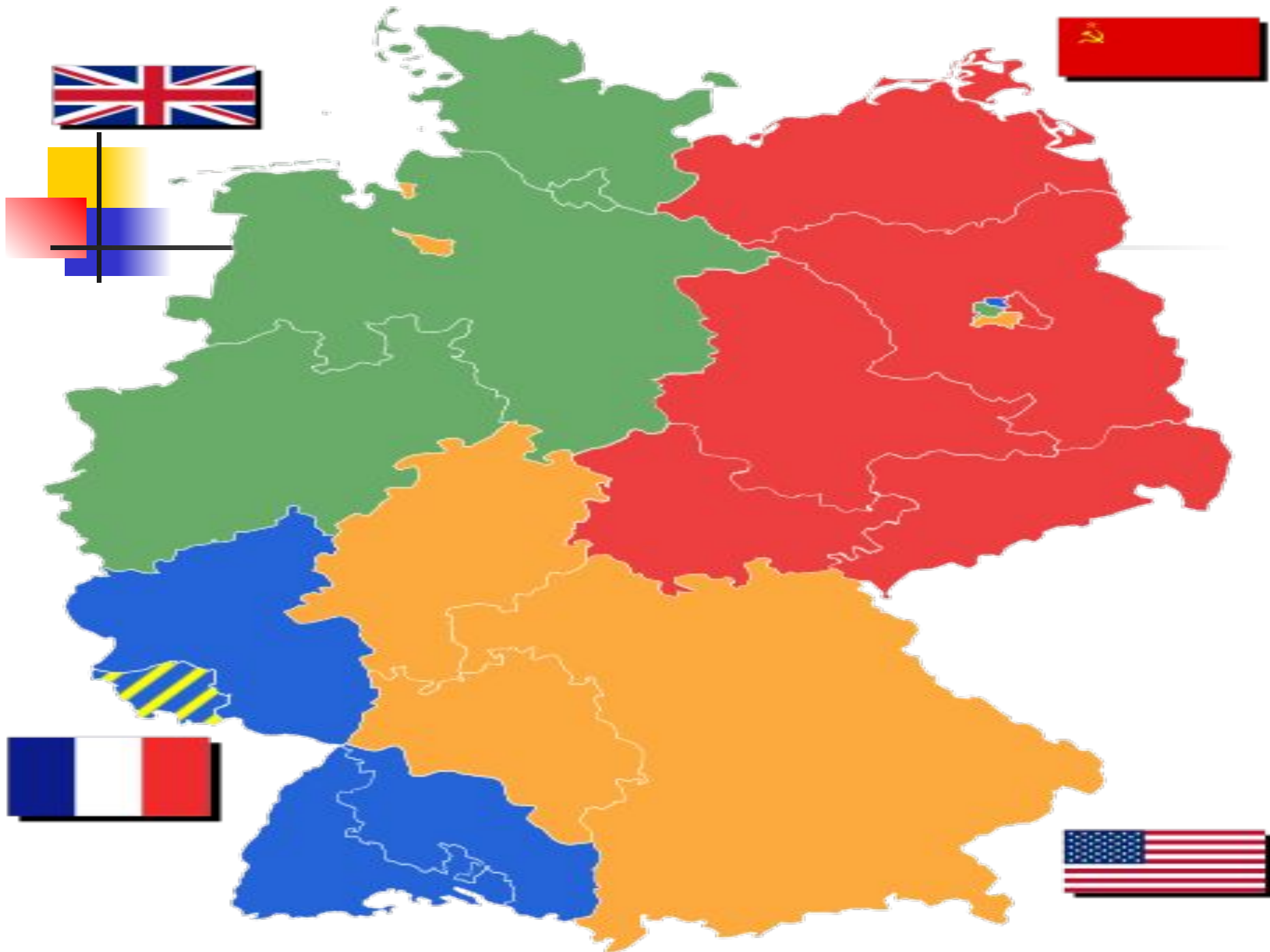
-
-
- poprvé v dějinách bylo rozpoutání světové války označeno z hlediska mezinárodního práva za zločin a hlavní viníci za to nesli osobní trestněprávní odpovědnost
 - mezitím se připravovaly mírové smlouvy se spojenci Německa s Bulharskem, Finskem, Itálií, Maďarskem a Rumunskem

-
-
- mezi lety 1946-1948 se v zemích střední a jihovýchodní Evropy vytvořil blok států z tzv. lidově demokratickými režimy, které byly ve skutečnosti komunistické
 - americký prezident Truman se rozhodl pro zahraniční politiku „zadržování komunismu“

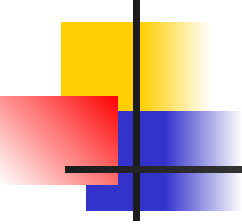
-
-
- v březnu 1946 Churchill pronesl projev ve Fultonu, kde ostře kritizoval SSSR a použil termín železná opona
 - zahraniční politika USA byla od března 1947 charakterizována tzv. Trumanovou doktrínou, která byla vyhlášena v americkém kongresu, byla zde zdůrazněna nutnost čelit komunistické agresi v zájmu národní bezpečnosti USA

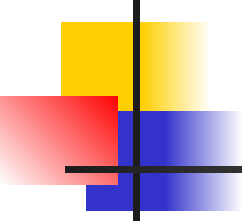

- proti nástupu komunismu zavedly USA tzv. Marschallův plán, jednalo se o hospodářský plán, který zabránil v zemích poničených válkou ekonomickému rozvratu
- od června 1948 do května 1949 proběhla také tzv. první berlínská krize

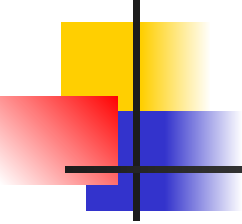

POVÁLEČNÉ ČSR 1945-1948

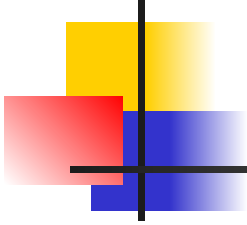
-
- v poválečné ČSR byl výrazně omezen vliv pravicových stran, naopak idea komunismu se rychle šířila, a bylo povoleno pouze pět stran:
 - sociální demokraté, národní socialisté, lidovci, na Slovensku Demokratická strana a KSČ, která vystupovala jako dvě strany – KSČ a KSS, počet zástupců komunistické strany tak byl dvojnásobný

-
- na základě Košického vládního programu byl předsedou vlády sociálně demokratický politik Zdeněk Fierlinger

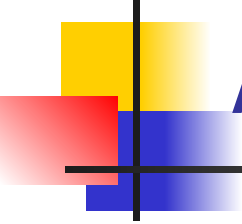

-
-
- těsně po válce začal také tzv. „divoký odsun Němců“, kde často docházelo k porušování lidských práv, v pohraničí působily skupiny dobrovolníků – Revoluční gardy, které měly udržovat klid v pohraničí, ale i zde docházelo k porušování základních práv

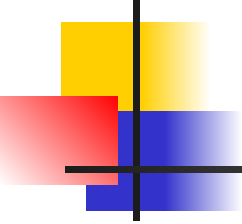

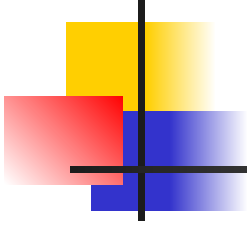
- všechny strany byly ve velké koalici – Národní frontě, neexistovala tak opozice
- velkou moc uchwátli také odboráři, ti byli spojeni v Radách odborových hnutí, které ovládli komunisté a jejím předsedou se stal Antonín Zápotocký

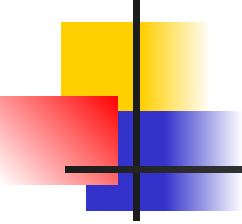
Antonín Zápotocký (1884-1957)

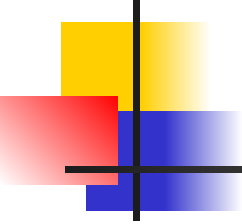
-
-
- v říjnu 1945 byly přijaty znárodňovací dekrety, kterými byly znárodněny doly, potravinářský průmysl, banky a továrny nad 500 zaměstnanců
 - až do voleb roku 1946 byl stát řízen dekrety prezidenta republiky (Benešovy dekrety) – měly platnost zákona, ale nebyly schváleny parlamentem

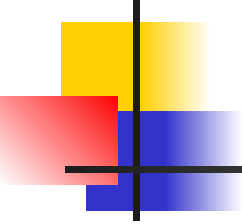

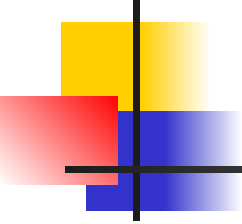
- přesto docházelo k závažným rozhodnutím – zestátnění průmyslu, potrestání Němců, zabavení pozemkového fondu Němců, Maďarů a kolaborantů, což zahájilo pozemkovou reformu
- stát začal ovlivňovat ekonomiku pomocí dvouletého ekonomického plánu

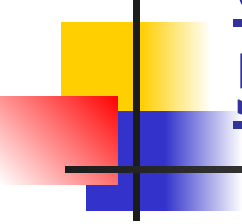
-
-
- odsun německého obyvatelstva podle zákonů probíhal mezi lety 1946-1947 na základě velkého a malého retribučního dekretu a to podle schválení Postupimské konference z léta 1945

-
-
- v důsledku toho upustilo ČSR kolem 2 200 000 Němců, v menší míře dochází k odsunu Maďarů, dochází k potrestání válečných zločinců mimořádnými lidovými soudy (odsouzeno bylo
 - kolem 21 342 osob)

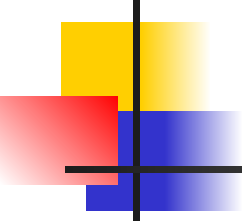
-
-
- v zahraniční politice se ČSR orientovala výhradně na SSSR, důkazem toho bylo odmítnutí Marschalova plánu roku 1947
 - Podkarpatskou Rus, za války patřící Maďarsku, uchwátí na základě dohody z června 1945 SSSR, který tak dosáhl toho, že měl hranice s ČSR

-
-
- ve volbách roku 1946 zvítězili komunisté s 38%, druzí národní socialisté měli jen 18%
 - novou vládu tak sestavil komunistický politik Klement Gottwald, komunisté začali obsazovat důležité politické funkce

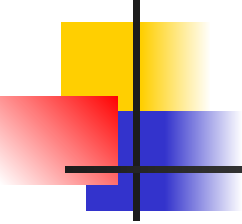

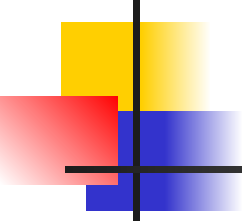
ÚNOROVÁ REVOLUCE V ČSR 1948 a 50. LÉTA V ČSR

- na počátku roku 1948 byla velmi špatná situace v Národní frontě mezi komunistickými a nekomunistickými politiky
- komunistický politik, ministr vnitra Nosek, ovlivnil personální změny ve prospěch komunistů

-
-
- vláda to odmítla, ale Nosek neuposlechl

-
- 12 demokratických ministrů se rozhodlo podat demisi (odstoupit) jako gesto nesouhlasu s politikou KSČ a věřili, že tím oslabí pozici komunistů, například vypsáním nových voleb, oporu hledali také u prezidenta Beneše (V tehdejší šestadvacetičlenné vládě premiéra Klementa Gottwalda (KSČ) bylo devět komunistů, čtyři národní socialisté, čtyři lidovci, čtyři zástupci slovenské Demokratické strany, tři sociální demokraté a dva nestraníci)

-
-
- této situace využili komunisté a 20. února 1948, když ministři podali demisi, komunisté nabídli Benešovi vlastní kandidáty, situace se zhoršovala, vznikají ozbrojené lidové milice pod vlivem KSČ
 - Beneš nakonec 25. února pod tlakem souhlasil

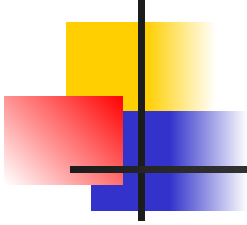

Klement Gottwald (1896-1953)

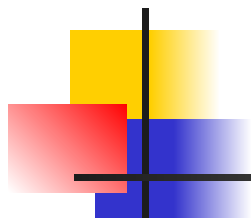

- převratem z konce února 1948 si komunistická strana vytvářela zásadní politické podmínky k nastolení své úplné totalitní moci
- od té doby byla rozhodující neomezeně vládnoucí politickou silou ve státě

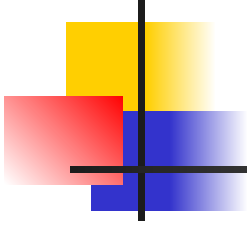

KSČ daleko největší stranou v českých zemích

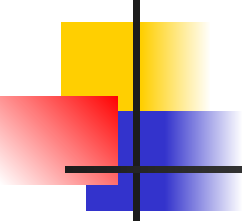
Komunisté vedoucí silou národa

Jedná se o největší stranu v naší zemi – V republikánském vol-
běch se potvrdí a rozšíří komunistická vláda – Jedná se o největší po-
čet hlasů v naší zemi – Jedná se o největší stranu v naší zemi – Jedná se o největší stranu v naší zemi

KSČ nejsilnější stranou v hlavním městě republiky

- vládu Klementa Gottwalda schválilo v březnu 1948 Národní shromáždění (již bez Jana Masaryka, který záhadně zemřel právě v březnu 1948)
- parlament byl už z části oslaben politickými represemi, které postihovaly nekomunistické strany

-
-
- nové Národní shromáždění si komunistická strana vytvořila parlamentními volbami v květnu 1948
 - volila se v nich už jednotná kandidátka Národní fronty, kterou sestavila KSČ
 - hned po volbách v červnu 1948 odstoupil prezident Beneš, který mimo jiné odmítl podepsat novou nedemokratickou ústavu, kterou ale parlament přijal v květnu 1948